

“กระบวนการสร้างเครือข่ายและพัฒนาทักษะพี่เลี้ยงภาคกลาง”

สถานการณ์โลกในปัจจุบันที่มีความจำเป็นเร่งด่วน ที่ต้อง “บ่มเพาะคนรุ่นใหม่” ให้เติบโตเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการช่วยกันดูแลและพัฒนาโลกของเราให้น่าอยู่ต่อไป ต่อเนื่องจากรุ่นสู่รุ่น เด็กและเยาวชนจะเติบโตเป็นเช่นนี้ได้ ต้องมีผู้ที่ทำหน้าที่บ่มเพาะความดีงามให้ถูกงานขึ้นในตัวเด็กๆ ซึ่งอาจจะเป็นพ่อแม่ ผู้ปกครอง คนในชุมชน ครู อาจารย์ที่โรงเรียน ที่มีบทบาทสำคัญในการทำหน้าที่นี้ ซึ่งบุคคลเหล่านี้จำเป็นต้องมีทักษะในบ่มเพาะสิ่งเหล่านี้ให้เกิดในตัวเด็กๆ

นอกจากประชากรโลกมาที่ภาคกลางของประเทศไทย ผู้ใหญ่ที่เรียกขานตนเองว่าเป็น “พี่เลี้ยงเยาวชน” ที่มีความมุ่งมั่นอยากจะทำหน้าที่พัฒนาลูกหลานของตนเองให้เป็นคนรุ่นใหม่ที่มีศักยภาพ ได้เล็งเห็นความสำคัญของกระบวนการเรียนรู้ที่จะพาลูกหลาน หรือเยาวชนของตนให้ไปสู่จุดหมายปลายทางเป็น “คนดี คนเก่ง มีสำนึกความเป็นพลเมือง” ดังที่วางไว้จึงได้มารวมตัวกันที่เวทีอบรมเชิงปฏิบัติการ “สร้างเครือข่ายและพัฒนาทักษะพี่เลี้ยงภาคกลาง : ภาวะผู้นำและการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชน” ภายใต้โครงการพัฒนาเยาวชนในชุมชนท้องถิ่น (4 ภาค) ระยะที่

2 : หลักสูตรนักถักทอชุมชน เพื่อพัฒนาเด็กเยาวชนและครอบครัว สนับสนุนโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย สถาบันเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข (สรส) มูลนิธิชุมชนท้องถิ่นพัฒนา มูลนิธิสยามกัมมาจล ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด(มหาชน)

การอบรมครั้งนี้ คณะผู้จัดงานได้ตั้งวัตถุประสงค์ เพื่อให้พี่เลี้ยงได้รู้จักตนเองและเกิดกระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วมที่เกิดจากพลังขับเคลื่อนภายใน เพื่อพัฒนาพี่เลี้ยงเด็กและเยาวชนในพื้นที่ให้มีทัศนคติ ความรู้ และทักษะในการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม และการให้คำปรึกษากับเด็กเยาวชนในชุมชนท้องถิ่นของตนเองได้ และเพื่อสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ของพี่เลี้ยงเด็กและเยาวชนในพื้นที่ให้มีพลังในการขับเคลื่อนงานเพื่อพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนในท้องถิ่นตนเอง

โดยมีอุปท.ในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราชสนใจเข้าร่วม ได้แก่ จังหวัดสมุทรสงคราม ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลปลายโพรงพาง, องค์การบริหารส่วนตำบลบางจะเกร็ง จังหวัดสุพรรณบุรี ได้แก่ เทศบาลตำบลไผ่กองดิน , องค์การบริหารส่วนตำบลวัดดาว, องค์การบริหารส่วนตำบลดอนมะสังข์, องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านช้าง ได้ส่งบุคคลเหล่านี้ได้แก่ นักถักทอชุมชน(เจ้าหน้าที่อุปท. ผู้เข้าร่วมในโครงการ) ผู้ใหญ่ใจดี พี่เลี้ยงชุมชน เยาวชน ที่มีบทบาทหน้าที่รับผิดชอบดูแลงานด้านพัฒนาเยาวชน / สภาเด็ก และเยาวชนระดับตำบล ร่วมเรียนรู้กับนักกระบวนการอิสระ **จรายุทธ สุวรรณชนะ และ สิรินันท์ นิลรางกูร** (ผู้ช่วยกระบวนการ) ระหว่างวันที่ 2 – 4 เมษายน 2561 ณ โรงแรมริเวอร์ จังหวัดนครปฐม

สุทิน ศิรินคร ผู้จัดการโครงการ กล่าวว่า “ในการอบรมพี่เลี้ยงนี้มีสองพื้นที่ที่มาร่วมเรียนรู้คือจังหวัดนครศรีธรรมราช และพื้นที่ภาคกลาง ซึ่งมีเครือข่ายนักถักทอชุมชนซึ่งได้ทำงานร่วมกันมาอย่างต่อเนื่อง สำหรับในเวทีภาคกลาง มีเป้าหมายเช่นเดียวกันกับที่ภาคใต้ ที่อยากสร้างเครือข่ายพี่เลี้ยงให้เกิดขึ้น และพี่เลี้ยงเยาวชน ควรจะมีทักษะภาวะผู้นำและทักษะการโค้ช รวมทั้งสามารถออกแบบจัดกระบวนการเรียนรู้ และมีแผนงานพัฒนาเด็กและเยาวชนของแต่ละตำบล และท้ายสุดทุกตำบลก็สามารถสร้างเครือข่ายและพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนให้เกิดการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริงในพื้นที่ได้”นี่คือผลลัพธ์ในระยะสั้นและยาวที่เวทีนี้ต้องการให้เกิดกับผู้เข้าร่วม

จรายุทธ สุวรรณชนะ เผยถึงการจัดกระบวนการเรียนรู้ในครั้งนี้“เวทีนี้เป็นการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับพี่เลี้ยงเยาวชนพื้นที่ภาคกลาง โดยเป็นหลักสูตรพัฒนาภาวะการนำและการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ซึ่งได้ออกแบบกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรดังนี้ 1.เพื่อให้

ผู้เข้าร่วมมีความสามารถในการทำงานเพื่อท้องถิ่นของตนเอง

2. เพื่อให้พี่เลี้ยงรู้จักวิธีการ

ทำงานแบบมีส่วนร่วม

หรือวิธีการทำงานที่เกื้อกูลและส่งเสริมให้เยาวชนได้พัฒนาความเป็นผู้นำให้เกิดขึ้น ซึ่งนี่คือวิธีการทำงานที่ดี สร้างสรรค์ และทำให้ตัวเราเองมีความสุขด้วย 3. การสร้างเครือข่ายและความสัมพันธ์อันดีให้เกิดขึ้นในการทำงาน ซึ่งมีเครือข่ายหลายระดับ ได้แก่ เครือข่ายในระดับชุมชน เช่น โรงเรียน อบต. รพ.สต. รวมถึงพ่อแม่ด้วย และการสร้างเครือข่ายระหว่างชุมชน เพราะจะทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน รวมถึงการต่อยอดประสบการณ์ จะทำให้ทำงานแล้วรู้สึกสนุก ไม่รู้สึกตัน เพราะได้เรียนรู้และต่อยอดเพิ่มเติม และมีนวัตกรรมใหม่ๆ เกี่ยวกับการทำงานกับเยาวชนที่สามารถเรียนรู้แลกเปลี่ยนกันกับเครือข่ายได้ นี่คือนโยบายสำคัญ

**การที่เยาวชนได้กลับมาพัฒนาตัวเอง ทำให้
เยาวชนเห็นคุณค่าในตัวเอง เชื่อมมั่นในตนเอง
และผูกพันกับท้องถิ่น**

อีกส่วนหนึ่งคือ พี่เลี้ยงเองจะได้รู้ถึงบทบาทการเป็นพี่เลี้ยงว่าการทำงานเพื่อให้เยาวชนมีภาวะความเป็นผู้นำต้องทำอย่างไร และคุณลักษณะหรือคุณสมบัติของพี่เลี้ยงต้องมีทักษะใด เพื่อเกื้อกูลให้เยาวชนสามารถพัฒนาภาวะความเป็นผู้นำได้ เพราะเมื่อเยาวชนมีภาวะความเป็นผู้นำ ไม่ว่าจะเป็นการกล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงออก มีความเสียสละหรือจิตอาสา มีความรับผิดชอบ แล้วเขาจะลุกขึ้นมาทำสิ่งดีๆ สิ่งสร้างสรรค์เพื่อท้องถิ่นของตัวเอง ซึ่งสามารถทำได้หลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมจิตอาสา รูปแบบของโครงการที่ทำเพื่อชุมชน โดยหัวใจสำคัญของการทำงานทุกครั้ง คือการที่เยาวชนได้กลับมาพัฒนาตัวเอง ทำให้เยาวชนเห็นคุณค่าในตัวเอง เชื่อมมั่นในตนเอง และผูกพันกับท้องถิ่น นี่คือนโยบายและเนื้อหาโดยรวมในช่วง 3 วันนี้” จรรยาพร เกรินเปื่องตัน

“พี่เลี้ยงเยาวชนหรือโค้ชที่ดี” นั้นจำเป็นต้องมีการฝึกฝนผ่านกระบวนการเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญในเวทีภาคกลาง จรรยาพรได้เลือกออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่บางกิจกรรมก็เป็นกิจกรรมเดียวกันกับภาคใต้และมีการเติมกิจกรรมใหม่ๆ เข้ามา เป็นรูปแบบ “กิจกรรมผ่านประสบการณ์” สำหรับกระบวนการที่จะทำให้พี่เลี้ยงรู้จักตัวเองเพื่อให้เกิดพลังขับเคลื่อนภายใน และสร้างความสัมพันธ์ภายในกลุ่ม มีกิจกรรมดังนี้ กิจกรรม check in / กิจกรรมสันตนาการ ประกอบด้วย 1. กิจกรรมปรบมือนับเลข , 2. กิจกรรมปลาร้า ปลาทู , 3. กิจกรรมเรียงลำดับ , 4. กิจกรรมเสร็จฉันและเธอ/ กิจกรรม socio

(ความสุข 4 ระดับ)/ กิจกรรมจักรวาลจัดสรร / กิจกรรมท้องฟ้าไร้ก้อนเมฆ : รู้จักตนเอง จัดการอารมณ์ตนเอง /กิจกรรมเมล็ดพันธุ์ในใจ ระบายสี ระบายอารมณ์

มาดูกันว่าแต่ละกิจกรรมมีเป้าหมายและกระบวนการอย่างไรเพื่อให้ผู้เข้าร่วมได้เรียนรู้ เริ่มต้นที่ **กิจกรรม check in** มีเป้าหมายเพื่อให้ผู้เข้าร่วมได้สำรวจตัวเองก่อนว่า ตอนนี้เป็นอย่างไรบ้าง และยังเป็น การฝึกการพูด ฝึกทักษะการสื่อสารแบบง่ายๆ ตัวอย่าง เช่น การแนะนำตัวโดยถามคนข้างๆ ไปเรื่อยๆ “เข้านี้เป็นอย่างไรบ้าง” ซึ่งทำให้คนกล้าที่พูดออกมาเพราะเป็นเรื่องของตัวเอง เป็นการเปิดพื้นที่ให้ทุกคน ได้พูด ซึ่งหัวใจสำคัญคือให้เขามีพื้นที่ของตัวเอง โจทย์ Check in เป็นโจทย์ง่ายๆ ไม่กดดัน”

มาที่กิจกรรมสนทนาการ เป็นกิจกรรมเตรียมความพร้อมให้ผู้เข้าร่วมรู้สึกผ่อนคลาย เพราะสภาพที่ พร้อมจะเรียนรู้คือสภาพที่กำลังอยู่ในลักษณะผ่อนคลาย ซึ่งกิจกรรมสนทนาการจะมีหลากหลายในเวทีนี้ นำกิจกรรมเหล่านี้มาใช้เริ่มที่ **1.กิจกรรมปรบมือนับเลข** มีเป้าหมายเพื่อเพื่อชี้ให้เห็นว่าถ้าเราทำงาน ด้วยกันต้องรู้จักสังเกต รู้จักการฟัง รู้จักการรอ ถึงจะทำให้งานสำเร็จได้

ชื่อกิจกรรม	:	กิจกรรมปรบมือนับเลข
กระบวนการ	:	นั่งล้อมวงใหญ่
โจทย์	:	ให้ผู้เข้าร่วมทั้งวงช่วยกันนับเลข เมื่อใครนับเลข 3 และ 7 ห้ามส่งเสียงให้ปรบมือ แทน รอบสองใครนับเลข 3 กับ เลข 7 ให้พูดชื่อจังหวัดแทน
กติกา	:	ให้นับกันจนครบทุกคน หากผิดให้เริ่มต้นใหม่จนกว่าจะถูกต้องทั้งหมดถึงจบเกม

2.กิจกรรมปลาร้า ปลาหูก เป็นกิจกรรมที่ทำให้ได้รู้จักกับเพื่อนคนอื่น โดยต้องจับคู่กับเพื่อนที่ไม่ ได้มาด้วยกัน เป็นการสร้างความสัมพันธ์เพื่อใช้สำหรับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ต่อไปหลังจากนี้

ชื่อกิจกรรม	:	กิจกรรมปลาร้า ปลาหูก
กระบวนการ	:	จับคู่สองคน กระบวนการใช้กระบวนการเล่านิทาน
โจทย์	:	ถ้าวิทยากรออกเสียงเป็นปลาร้า หรือ ปลาร้า ให้คนที่เป็ปลาร้าคนนั้นๆ ตีมืออีกฝ่ายให้ได้
กติกา	:	ใครตีมืออีกฝ่ายได้เป็นผู้ชนะ

3.กิจกรรมเรียงลำดับ มีเป้าหมายเพื่อให้ผู้เข้าร่วมได้ทบทวนตนเอง และเมื่อได้ทบทวนตัวเองบ่อยๆ จะทำให้เห็นตัวเองและเข้าใจตัวเองมากขึ้น

ชื่อกิจกรรม	:	กิจกรรมเรียงลำดับ
กระบวนการ	:	กลุ่มใหญ่ / กลุ่มย่อย
โจทย์	:	ทุกคนช่วยกันทำดังนี้ 1.ให้เรียงความสูงจากมากไปน้อย 2.ความยาวนิ้วชี้ 3.เรียงตามเดือนเกิด , วันที่ 4.เรียง วันอาทิตย์- จันทร์ และให้จับกลุ่มระดมความคิดคน เกิดแต่ละวันมีสิ่งๆที่เหมือนกัน อะไรบ้าง
กติกา	:	ให้สื่อสารกันอย่างไรก็ได้ แต่ห้ามคุยกัน ใช้สัญลักษณ์แทนได้

4.กิจกรรมเสร็จจันและเธอ มีเป้าหมายเพื่อนำเข้าสู่การเรียนรู้ หัวใจสำคัญคือเป็นสันทนการด้วยและเป็นการสร้างความสัมพันธ์กับกลุ่มผู้เข้าร่วม ซึ่งกิจกรรมให้ผู้เข้าร่วมเปลี่ยนคู่ไปเรื่อยๆ และคนชนะจะได้รับการวาดซึ่งเป็นรางวัลปฏิสัมพันธ์ เพราะคนจะมีปฏิสัมพันธ์ได้ดีเมื่อมีการสัมผัสและถูกเนื้อต้องตัวกัน และทำให้ผู้เข้าร่วมผ่อนคลายหลังจากกิจกรรมให้นอนกลางวันด้วย

ชื่อกิจกรรม	:	กิจกรรมเสร็จจันและเธอ
กระบวนการ	:	จับคู่
โจทย์	:	ให้ผลัดกันบอก 1.ให้บอกชื่อคำว่าพระอยู่ด้วย 2.อาหารท้องถิ่นของภาคกลาง
กติกา	:	ให้สลับคู่กันเมื่อจบคำถามแรก ใครตอบได้มากกว่าชนะ

กิจกรรม socio (ความสุข 4 ระดับ) เป็นตัวอย่างกระบวนการที่พาทุกคนสำรวจตัวเอง ได้รู้จักตัวเองในหลายมิติ ถ้าเรารู้จักตัวเองทำให้เรารู้ว่าเราจะใช้ชีวิตอย่างไรให้มีความหวัง และมีพลังใจ มีคุณค่า เป็นเครื่องมือง่ายๆ ซึ่งทำให้ผู้เข้าร่วมได้ข้อคิดกิจกรรมเป็นเครื่องมือ เป็นพื้นที่ที่แสดงออกของผู้เข้าร่วม เมื่อวางความคิดไม่ได้ถูก ได้ผิดอะไร จะทำให้ทุกคนกล้าพูด กล้าแสดงออกมากขึ้น

หัวใจสำคัญของการมีส่วนร่วมคือการมีพื้นที่ให้ทุกคนได้แสดงความเห็น หรือว่าได้แสดงตัวตนได้ว่าอยู่ในระดับไหนถึงแม้คนไม่กล้าพูดแต่สามารถแสดงตัวตนได้ และทุกคนเคารพความเป็นตัวตนของเขา

ชื่อกิจกรรม	:	กิจกรรม socio
กระบวนการ	:	กลุ่มใหญ่
โจทย์	:	สำรวจตัวเองอยู่ระดับไหน 1-4 (น้อยไปมาก) โจทย์ 1. ชอบดูละครบุพเพสันนิวาสอยู่ระดับไหน ทำไมถึงชอบ 2. มีความผูกพันกับชุมชน/ท้องถิ่น อยู่ในระดับไหน เล่าให้ฟัง 3. การเข้าไปมีส่วนร่วมทำสิ่งดีๆ ให้กับชุมชนของเราในระดับไหน เล่าให้ฟัง จากนั้นถอดบทเรียนจากการทำกิจกรรม : การทำกิจกรรมสะท้อนกับการทำงานหรือชีวิตตัวเองอย่างไร ให้แชร์ให้เพื่อนๆ ฟัง
กติกา	:	ให้ผู้เข้าร่วมไปยืนตามหมายเลขที่ตนเองคิดว่าใช่ หลังกระบวนการตั้งคำถามแล้ว

กิจกรรมจักรวาลจัดสรร มีเป้าหมายคือทำให้เขาได้รู้จักตัวเองและฝึกการฟัง เพราะฉะนั้น โจทย์ที่ให้จะเป็นโจทย์ในลักษณะให้กำลังใจ เช่น ให้แบ่งปันเรื่องครอบครัวในมุมไหนก็ได้ที่สบายใจ และได้กลับมาทบทวนเรื่องความสำเร็จ ความภาคภูมิใจในการทำงานและการดำเนินชีวิต ในแง่มุมไหนก็ได้เพื่อทำให้เขามีกำลังใจในการทำงาน สุดท้ายให้ได้ทบทวนความใฝ่ฝันในชีวิต ซึ่งอาจเกี่ยวกับตัวเองหรือเรื่องของส่วนรวมก็ได้ จะช่วยเขาได้ค่อยๆกลับมาทบทวนตัวเอง จากพูดคุยแลกเปลี่ยนกันจะทำให้เขาเข้าใจคนอื่นมากขึ้นด้วย

ชื่อกิจกรรม	:	กิจกรรมจักรวาลจัดสรร
กระบวนการ	:	จับคู่
โจทย์	:	1.ความสำเร็จ ความภาคภูมิใจ ความประทับใจ ในการทำงานในแง่มุมไหนก็ได้ (เลือกเรื่องใด เรื่องหนึ่ง) 2.ความใฝ่ฝันในชีวิตของเราคืออะไร
กติกา	:	แบ่งปันเรื่องครอบครัวในแง่มุมใดก็ได้เพื่อให้เพื่อนรู้จักเรามากขึ้น แล้วเวียนไปจับคู่ใหม่กับคนที่ไม่เคยรู้จักมาก่อน

กิจกรรมเมล็ดพันธุ์ในใจ ระบายสี ระบายอารมณ์ เป็นกิจกรรมให้กลับมาสำรวจตัวเองว่า อารมณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นในแต่ละวันมีหลากหลายอารมณ์ ถ้าเราระบายอารมณ์ไหนอย่างต่อเนื่อง เช่น ความโกรธบ่อยๆ แล้วผลที่เกิดขึ้นกับจิตใจของเขา คือจะเสพยาติอารมณ์โกรธ ซึ่งส่งผลต่อความสัมพันธ์และการทำงานกับผู้อื่น ทำให้เขาเกิดความเครียด ความกดดัน

ชื่อกิจกรรม	:	กิจกรรมเมล็ดพันธุ์ในใจ ระบายสี ระบายอารมณ์
กระบวนการ	:	แบ่งเป็น 4 กลุ่มๆ ละ 4-5 คน นั่งล้อมเป็นวงกลม
อุปกรณ์	:	บัตรคำอารมณ์/กระดาษสีขาว/สี
โจทย์	:	ให้ทุกคนระบายสีในกระดาษตามอารมณ์ที่ให้โจทย์ไว้ในกระดาษ ให้ครบทุกแผ่น
กติกา	:	1.แจกกระดาษห้ามหงายขึ้นมาก 2.พลิกกระดาษขึ้นมา 3.มีบัตรคำอารมณ์ต่างๆ เมื่อเห็นว่าได้อารมณ์อะไรให้ลองนึกเมื่อตอนเรามีอารมณ์นั้นเราเป็นอย่างไร 4.ให้เลือกสีที่เป็นอารมณ์ให้ระบายสีบนกระดาษ 5.ได้ยินสัญญาณระฆังให้เวียนกระดาษไปทางขวามือและอารมณ์ตรงนั้นตรงกับสีอะไร ให้ระบายสีตามที่เราต้องการ 6.จะไม่คุยกัน ให้อยู่กับอารมณ์ตรงหน้าที่เราได้ 7.มีเวลา 15 วินาที ต่อหนึ่งอารมณ์ 8.ไม่ทำสัญลักษณ์ ไม่วาดรูป 9.เมื่อเวียนกระดาษระบายจนครบวง ให้แต่ละกลุ่มนำภาพมาวางเรียงกันตรงกลางเวที เรียงตามอารมณ์ สนุก รัก กลัว โกรธ
ถอดบทเรียน	:	เห็นอะไรจากการระบายสีมีอารมณ์ไหนที่เราอินมากที่สุด / อารมณ์ไหนระบายออกมาได้เลย / เห็นความไวของอารมณ์ระหว่างเปลี่ยนแผ่นกระดาษมากน้อยแค่ไหนเห็นการระบายสี , ลายเส้น

จากกิจกรรมที่ทำให้ผู้เข้าร่วมได้เรียนรู้และรู้จักตนเองแล้ว กระบวนการจึงได้ค่อยๆ ให้ผู้เข้าร่วมเกิดทัศนคติ ความรู้ และมีทักษะในการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม จึงเลือกกิจกรรมเรียนรู้สนุกๆ มาดังนี้ กิจกรรมตีระฆัง / กิจกรรมผ่านประสบการณ์ : Mission Impossible (วางเหรียญ) / องค์ประกอบการทำงานที่ประสบความสำเร็จและยั่งยืน / กิจกรรมปมมนุษย์ / กิจกรรมการฟังด้วยหัวใจ เปิดคลิปการฟัง เป้ / กิจกรรมชมคลิป kind ness ส่งต่อความดี / กิจกรรมระบายก้อนเมฆ / กิจกรรมการฟังอย่างลึกซึ้ง เปิดคลิปท่านติช นัท ฮันห์ / กิจกรรมผ่านประสบการณ์ : สร้างภาวะผู้นำ – ปิด

ตาข่ายรถ / ปิดตาตั้งเข็มนาฬิกา / ชมภาพยนตร์ freedom riders นำเข้าสู่เนื้อหาผู้นำที่ดี / ชมคลิปเจ็ดตลาด
แตก / คลิปผมขอฟ้องร้องระบบการศึกษา / กิจกรรมสี่เหลี่ยมแตก / กิจกรรม World café / กิจกรรม
ประเมินแบบเสริมพลังมาขยายความ แต่ละกิจกรรมว่ามีเป้าหมายเพื่อให้ผู้เข้าร่วมเกิดการเรียนรู้ได้อย่างไร
กัน

เริ่มที่กิจกรรมตีระฆัง การตีระฆังเป็นการตีเพื่อแสดงเชิงสัญลักษณ์สำหรับการเริ่มต้นการเรียนรู้
และเป็นการโยนให้ผู้เข้าร่วมเห็นว่า คำตอบของผู้เข้าร่วมในการได้ยินเสียงระฆังนั้นไม่มีผิด ไม่มีถูก เป็น
คำตอบที่มาจากประสบการณ์ที่ต่างกันไป เพราะฉะนั้นในแง่ของการเรียนรู้ร่วมกัน จึงอยากให้ผู้เข้าร่วม
ฝึกวางคำตัดสิน ว่าถูกหรือผิด ใช่ หรือ ไม่ใช่ เพื่อเปิดพื้นที่ให้คนได้กล้าพูดและแลกเปลี่ยน
ความเห็นของตัวเอง

ชื่อกิจกรรม	:	กิจกรรมตีระฆัง
กระบวนการ	:	กลุ่มใหญ่ วิทยากรตีระฆัง
โจทย์	:	เมื่อได้ยินเสียงระฆังทุกคนคิดถึงอะไร

กิจกรรมผ่านประสบการณ์ : Mission Impossible เป็นกิจกรรมผ่านประสบการณ์เพื่อนำเข้า
เนื้อหาเรื่ององค์ประกอบที่ทำให้งานประสบความสำเร็จ โดยกระบวนการของกิจกรรม มีเงื่อนไขที่ทุก
คนต้องช่วยกันที่จะทำงานที่ยากขึ้นเรื่อยๆ ถ้าร่วมมือร่วมใจกัน งานที่ดูยากและท้าทายก็จะทำง่ายและเร็ว
ขึ้น การถอดบทเรียนของกิจกรรมโยงมาที่องค์ประกอบที่ทำให้งานประสบความสำเร็จ ซึ่งเกี่ยวข้องกับ
เรื่องวิธีการทำงานที่ดี ซึ่งหัวใจอยู่ที่การสร้างการมีส่วนร่วม โดยสามารถสร้างบรรยากาศการ
ทำงานให้ทุกคนได้ใช้ศักยภาพและพัฒนาตัวเอง และมีการโยนให้เห็นว่าเป้าหมายสำคัญของการ
ทำงานกับเยาวชน ไม่ใช่แค่คิดกิจกรรมให้เยาวชนทำอย่างเดียว แต่ต้องดูว่ากิจกรรมนี้พัฒนา
ความเป็นผู้นำด้านไหนให้กับเยาวชนบ้าง นี่คือการโยนเป้าหมายให้ผู้เข้าร่วมเห็น

**ไม่ใช่แค่คิดกิจกรรมให้เยาวชนทำอย่างเดียว
แต่ต้องดูว่ากิจกรรมนี้พัฒนาความเป็นผู้นำ
ด้านไหนให้กับเยาวชนบ้าง**

ชื่อกิจกรรม	:	กิจกรรมผ่านประสบการณ์ : Mission Impossible
กระบวนการ	:	แบ่งเป็นสองทีม
อุปกรณ์	:	เหรียญบาท , แก้วน้ำ
โจทย์	:	ให้ทุกคนนำเหรียญบาทมาเรียงต่อกันที่ก้นแก้วเป็นทรงสูงจนครบทุกคน
กติกา	:	มีเหรียญบาทคนละ 1 เหรียญ
	:	ให้นำเหรียญบาทคนละ 1 เหรียญมาวางที่ก้นแก้วให้ครบทุกเหรียญให้เป็นรูปทรงสูง
	:	ห้ามส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายเลยเส้น ให้ช่วยเหลือกันแต่ในทีม

องค์ประกอบการทำงานที่ประสบความสำเร็จและยั่งยืน เป็นเครื่องมือการทำงานของผู้เลี้ยงเยาวชนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการทำงานด้านเด็กและเยาวชนเพื่อให้เกิดผลสำเร็จได้ 3 เรื่องนี้ 1. **มีวิธีการ/กระบวนการทำงานที่ดี** 2. **มีความสัมพันธ์ที่ดีรองรับ** (ครอบครัว ชุมชน) และ 3. **มีบุคลากรมีภาวะความเป็นผู้นำ** มีความสำคัญกับเราเป็นที่ยึดความสุข ความทุกข์ในชีวิตเรา อยากให้เขาเห็นว่าตัวเขามุ่งไปที่เรื่องใดเรื่องหนึ่งมากไปหรือเปล่า เช่น บางกลุ่มอาจมุ่งเน้นไปที่การทำอีเวนต์หรือกิจกรรมอย่างเดียว โดยไม่ได้สนใจว่าเด็กจะมีภาวะความเป็นผู้นำหรือเปล่า (หมายถึงกล้าคิด กล้าแสดงออก) ไม่ได้สนใจความสัมพันธ์ที่จะเกิดขึ้นว่าเป็นอย่างไร **ถ้าเรามีความสัมพันธ์ที่ดีกับคนอื่น ครอบครัวเราก็มีความสุข** ดังนั้นจะเห็นว่าบางกลุ่มยังไม่มีเครือข่ายองค์กรเลยเขาจะคิดว่าเครือข่ายก็เป็นส่วนสำคัญของการทำงานให้ประสบความสำเร็จเช่นกัน

กิจกรรมปมมนุษย์ พี่เลี้ยงสามารถนำไปเป็นเครื่องมือในการทำกิจกรรมกับเยาวชนเพื่อให้ผู้เข้าร่วมสามารถสะท้อนความคิดเรื่องการแก้ปัญหา การทำงานร่วมกัน

ชื่อกิจกรรม	:	กิจกรรมปมมนุษย์
กระบวนการ	:	กลุ่มใหญ่
โจทย์	:	ให้ทุกคนช่วยกันทำให้งวงกลับมาเป็นวงกลมเหมือนเดิม
กติกา	:	ให้จับมือเป็นวงกลม จำมือขวาว่าจับมือใคร / วิทยากรสั่งให้เดิน วิ่ง / ให้คนหนึ่งมายืนตรงกลางให้ทุกคนล้อมวงมายืนชิดและยื่นมือขวาจับมือเพื่อนไว้ที่จับมือกันในวงกลมวงแรก

กิจกรรมการฟังด้วยหัวใจ ดูคลิปวิดีโอการฟัง เป้ อารักษ์ กับการฟังที่จะเปลี่ยนชีวิตที่เหลือของเขา (เป้ อารักษ์ กรณีเพื่อนฆ่าตัวตาย [ลิงค์https://www.youtube.com/watch?v=oD0LwD39_XM](https://www.youtube.com/watch?v=oD0LwD39_XM)) เป็นการให้ผู้เข้าร่วมได้ฝึกทักษะการฟังด้วยหัวใจ ซึ่งเป็นทักษะสำคัญของผู้นำ และเป็นทักษะสำคัญของพี่เลี้ยงเยาวชน เพราะเป็นเครื่องมือในการดูแลเยาวชนที่มีปัญหา ถ้าเยาวชนมีพื้นที่สำหรับไว้เล่าหรือแบ่งปันจะทำให้เขาสามารถระบายและไม่เก็บปัญหาไว้กับตัวเอง **ทักษะการฟังด้วยหัวใจ คือการเปิดพื้นที่ให้คนได้เสนอความคิด** ซึ่งช่วยให้คนได้พัฒนาภาวะความเป็นผู้นำ ทำให้คนมีความเชื่อมั่นกล้าที่จะแสดงออก ซึ่งกระบวนการทำงานแบบนี้จะทำให้คนในทีมได้พัฒนาภาวะความเป็นผู้นำ เช่นเดียวกันกับพี่เลี้ยงถ้าสร้างการมีส่วนร่วมกับเด็กได้ เด็กจะโตและมีภาวะความเป็นผู้นำมากขึ้น

ชื่อกิจกรรม	:	กิจกรรมการฟังด้วยหัวใจ
กระบวนการ	:	กลุ่มใหญ่ / แบ่งกลุ่ม (จับกลุ่มละ 3 คน) เวลา 5 นาที สะท้อนความคิดเห็น
โจทย์	:	ดูคลิปนี้แล้วรู้สึกอย่างไร การฟังที่ดีต้องเป็นอย่างไร ต้องทำอย่างไร

กิจกรรมชมคลิป kind ness ส่งต่อความดี (<https://www.youtube.com/watch?v=p8Q15KC0d5g>) เป็นคลิปสั้นๆ ที่มีพลัง เชื่อมให้ผู้เข้าร่วมย้อนกลับมาที่ชีวิตตัวเอง เมื่อเราได้รับสิ่งดีๆ เราก็ต้องการส่งต่อสิ่งดีๆ ให้กับคนอื่น ถ้าเราทำให้เยาวชนได้รับสิ่งดีๆ จากผู้ใหญ่ พอเขาโตมาเขาก็ส่งต่อสิ่งดีๆ ให้น้องๆ รุ่นต่อไป

ต่อ “สิ่งที่พวกเรากำลังทำคือบทบาทที่เลี้ยงเยาวชนให้สิ่งดีๆ กับเยาวชน ให้แนวคิด การดำเนินชีวิต ให้ทักษะชีวิต ให้ความสุข ให้แนวทางในการดำเนินชีวิต แล้วเขาจะส่งต่อสิ่งดีๆ เหล่านี้ให้กับเพื่อน ให้กับน้องๆ ดังนั้นถ้าเขาโตขึ้นเป็นผู้นำชุมชนจะคุ้มค่าขนาดไหน ที่เรามีผู้นำที่เป็นคนที่มีจิตใจที่ดี เห็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ก็จะเป็นผลดีในภาพรวมของชุมชน การลงทุนกับเยาวชนกว่าจะเห็นผลใช้ระยะเวลานาน แต่ถ้าเห็นผลก็คุ้มค่า” กระบวนกรกล่าว

กิจกรรมระบายก้อนเมฆ เป็นกิจกรรมที่ใช้ฝึกทักษะการฟัง ทักษะการฟังเป็นทักษะสำคัญของพี่เลี้ยง เช่น หากเห็นเยาวชนมีความเครียดหรือความกดดัน เขาสามารถใช้ทักษะนี้ดูแลและทำให้น้องๆ เข้าหาเขาได้ โดยใช้การฟังเป็นเครื่องมือในการดูแลเยาวชน

ชื่อกิจกรรม	:	กิจกรรมระบายก้อนเมฆ
กระบวนการ	:	จับคู่
โจทย์	:	ให้แบ่งปันเรื่องราวในอดีต ปัจจุบัน อนาคต ให้แบ่งปัน 1 เรื่องให้เพื่อนฟัง
กติกา	:	แบ่งปันเรื่องราวให้เพื่อนฟัง ใช้เวลาคนละ 5 นาที ใช้แนวทางการฟังด้วยหัวใจ (ไม่แทรก ไม่ถาม)

กิจกรรมการฟังอย่างลึกซึ้ง เปิดให้ชมคลิปฟังอย่างลึกซึ้ง (Deep listening) ท่านดิช นัท ฮันท์ (ลิงค์ <https://www.youtube.com/watch?v=qkyBDvJmndU>) คลิปได้ให้ความหมายของการฟังไว้อย่างชัดเจน การฟังอย่างลึกซึ้งเป็นเครื่องมือสำคัญในการช่วยดูแลความรู้สึกของคนอื่น ซึ่งจะเชื่อมโยงกับกิจกรรมจิตใจเท่ากับห้องฟ้าใส ไร่ก้อนเมฆ

**การฟังอย่างลึกซึ้งเป็นเครื่องมือสำคัญ
ในการช่วยดูแลความรู้สึกของคนอื่น**

กิจกรรมผ่านประสบการณ์ : สร้างภาวะผู้นำ – ปิดตาขับรถ / ปิดตาดึงเชือก เพื่อปรับทัศนคติในเรื่องภาวะผู้นำ ภาวะส่วนใหญ่ของผู้นำคนจะตีความว่าผู้นำต้องสั่งการและจัดการลูกทีม เพราะฉะนั้นเนื้อหาจะให้เห็นว่าบทบาทผู้นำที่สำคัญคืออะไร เช่น การสร้างการมีส่วนร่วม การรับฟังความคิดเห็นของลูกทีม การจูงใจหรือกระตุ้นให้ลูกทีมมีกำลังใจ มีความหวัง มีพลังในการทำงาน แล้วเชื่อมโยงเรื่องบทบาทของผู้นำให้กว้างขึ้น ไม่ติดอยู่กับเรื่องผู้นำต้องสั่งการ และการที่ผู้นำจะทำบทบาทแบบนี้ได้ต้องมีคุณลักษณะสำคัญ เช่น การเปิดใจกว้าง การรับฟังความคิดเห็น ความยุติธรรม ความเสียสละ ความอดทน ทั้งหมดนี้คือคุณลักษณะหรือภาวะความเป็นผู้นำ ซึ่งการทำให้เกิดคุณลักษณะเหล่านี้ในตัวเขาได้จะทำให้เขามีบทบาทหน้าที่ของผู้นำ คือการสร้างมีส่วนร่วมที่ดีและเกื้อกูลให้คนอื่นได้ใช้ศักยภาพ เป็นเรื่องที่สัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

ชื่อกิจกรรม	:	กิจกรรมผ่านประสบการณ์ : สร้างภาวะผู้นำ – ปิดตาขับรถ
กระบวนการ	:	จับคู่ / กลุ่มย่อย / กลุ่มใหญ่
อุปกรณ์	:	ผ้าปิดตา
โจทย์	:	ให้ทุกทีมเดินมาหาจุดหมายตามที่กระบวนการกำหนด และถอดบทเรียน
กติกา	:	รอบแรก จับคู่กันให้คนหนึ่งยืนข้างหน้า คนหนึ่งยืนข้างหลัง ให้คนข้างหลังพาคนข้างหน้า เดิน ห้ามบอกให้ใช้สัญญาณบอกแทน ให้เลี้ยวซ้ายให้ตบมือซ้ายแสดงว่าไปซ้าย เลี้ยวขวาตบมือข้างขวา เดินหน้าให้เดินแตะท้ายทอยแต่ละหนึ่งที เดินถอยหลังหนึ่งก้าว ให้ถอยหลังตบที่หลัง 2. ในคู่ของตัวเองสลับกันพาเดิน รอบ 2 ให้จับคู่ 4 คน ปิดตาสามคน เปิดตาหนึ่งคน รอบ 3 ให้รวม 8 คน แบ่งเป็นสองกลุ่ม

กิจกรรมผ่านประสบการณ์ : สร้างภาวะผู้นำ ปิดตาตั้งเชือก โยงไปที่บทบาทของพี่เลี้ยงเยาวชน เพราะพี่เลี้ยงคือผู้นำคนหนึ่งที่จะนำเยาวชนให้เติบโต โยงให้เห็นความสำคัญถึงเป้าหมายของการพัฒนาภาวะผู้นำในตัวเด็ก ที่พี่เลี้ยงมีความสำคัญในการที่พาให้เด็กเติบโต คือการพัฒนาภาวะความเป็นผู้นำให้เกิดขึ้นในตัวเด็ก เพราะถ้าเด็กมีภาวะผู้นำมีความเสียสละ มีพลังในการทำงานมีจิตอาสา มีความอดทน ต่อไปเขาจะลุกขึ้นมาทำสิ่งดีๆ ให้กับชุมชนและสังคม และนอกจากนั้นเวลาเขาเจอปัญหาเขาจะใช้ทักษะเหล่านี้ในการจัดการกับปัญหาของตัวเองได้ ซึ่งบางครั้งเราเรียกภาวะความเป็นผู้นำตรงนี้มีทักษะชีวิตหรือทักษะในการใช้ชีวิต

ชื่อกิจกรรม	:	กิจกรรมผ่านประสบการณ์ : สร้างภาวะผู้นำ ปิดตาตั้งเชือก
กระบวนการ	:	กลุ่มใหญ่
โจทย์	:	ให้ทุกคนในกลุ่มช่วยกันแก้เชือกและนำเชือกมาทำให้เป็นสี่เหลี่ยมจตุรัสโดยมือทุกคน ต้องอยู่ที่เชือก
กติกา	:	ใช้ผ้าปิดตาให้สนิทเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ได้จริง

ชมภาพยนตร์ freedom riders เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เข้าร่วมชมภาพยนตร์และถอดบทเรียนเป็นการนำเข้าสู่เนื้อหาผู้นำที่ดี การใช้ภาพยนตร์เป็นเครื่องมือในการเชื่อมโยงทำให้เห็นว่าบทบาทของครูที่ช่วยสร้างภาวะผู้นำในตัวเด็ก ครูทำอะไรและทำอย่างไร และเมื่อเด็กมีภาวะผู้นำเกิดขึ้น เขาลุกขึ้นมาจัดการห้องเรียนของตัวเอง จัดการกับปัญหาของตัวเอง รวมถึงมีความสัมพันธ์กับเชื่อมโยงบทบาทของครู แล้วเราจะเห็นว่าคุณลักษณะสำคัญของครู คือการมีภาวะผู้นำในตัวครู ซึ่งหนึ่งจะเป็นบทสรุปของเนื้อหาสำหรับวันนี้ คือเรื่องบทบาทความเป็นผู้นำและภาวะความเป็นผู้นำที่อยู่ในตัวครู ซึ่งมาสอดคล้องกับการทำหน้าที่พี่เลี้ยงของผู้เข้าร่วมทุกคนนั่นเอง

ชื่อกิจกรรม	:	กิจกรรมชมภาพยนตร์ freedom riders
กระบวนการ	:	กลุ่มใหญ่ / กลุ่มย่อย
โจทย์	:	ให้ทุกคนฝึกจับประเด็นเนื้อหาจากภาพยนตร์สอดคล้องกับสิ่งที่ได้เรียนรู้ในเรื่องใดบ้าง อาทิ ภาวะผู้นำ , การทำงานแบบมีส่วนร่วม , องค์ประกอบการทำงานให้สำเร็จ
กติกา	:	ให้ชมภาพยนตร์และถอดบทเรียน กิจกรรมถอดบทเรียน

นอกจากนี้ยังมีอีกสองคลิปให้ชม ได้แก่ **คลิปเจ้ดาตลาดแตก / คลิปผมขอฟ้องร้องระบบการศึกษา** ซึ่งการนำคลิปมาให้ผู้เข้าร่วมได้ชมนั้น กระบวนการเผยแพร่นี้จะเป็นการช่วยย่อยเนื้อหาต่างๆ ที่เรียนอยู่ให้เห็นเป็นรูปธรรมมากขึ้น

กิจกรรมสี่เหลี่ยมแตก เป็นกิจกรรมที่นำมาฝึกวิถีคิดและมุมมองสะท้อนการทำงานการขับเคลื่อนงานเยาวชน ผู้ที่ทำงานด้านนี้จะมองแค่หน้างานของตัวเองอย่างเดียวไม่ได้ จะต้องสร้างความร่วมมือกับคนอื่นด้วยซึ่งจะร่วมมือ ช่วยเหลือสนับสนุนหน่วยงานอื่นๆ อย่างไร ได้เรียนรู้จากเกมนี้ ซึ่งเราจะเรียกการทำงานแบบนี้ว่า**การทำงานแบบบูรณาการ**

ชื่อกิจกรรม	:	กิจกรรมสี่เหลี่ยมแตก
กระบวนการ	:	กลุ่มย่อย / ถอดบทเรียน
โจทย์	:	ให้ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ทุกคนต้องต่อจิ๊กซอว์ให้เป็นรูปสี่เหลี่ยม งานของกลุ่มจะเสร็จเมื่อทุกคนมีรูปสี่เหลี่ยมอยู่ตรงหน้า
กติกา	:	ห้ามคุยกันโดยเด็ดขาด / ห้ามส่งซิก เคาะ หรือยื่นให้กัน
ถอดบทเรียน	:	มีข้อสังเกตในการทำงานร่วมกันอย่างไร นำไปสะท้อนการทำงานกับเด็กและเยาวชนได้อย่างไรบ้าง

กิจกรรม World café เป็นรูปแบบหนึ่งของการประชุมแบบมีส่วนร่วมเป็นการสร้างการมีส่วนร่วมในการแสดงความเห็นและการระดมความคิดเห็น เป็นการใช้เครื่องมือเพื่อให้บทสนทนาที่ผ่านมา และสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือระดมความเห็น กระบวนการในการประชุมกับเด็กและเยาวชน ทำให้ประหยัดเวลาและได้ความคิดเห็นได้หลากหลาย “เรานำมาใช้เพื่อผู้เข้าร่วมได้ระดมความคิดเห็นด้านการทำงานกับเด็กและเยาวชน ทำให้รู้ว่าเขาได้ทำเรื่องงานเยาวชนในด้านใดบ้าง และมีบทบาทอย่างไร และก็รวมถึง “**พี่เลี้ยงควรมีคุณลักษณะอะไร**” ซึ่งกิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมที่ออกแบบ เพื่อให้เขาช่วยกันต่อยอดว่าน่าจะเป็นอย่างไรบ้างจากโจทย์ที่เราให้ไว้ จากนั้นถอดบทเรียนจากประสบการณ์ของเขา ซึ่งกิจกรรมนี้นำมาเป็นกรอบให้เขาได้ทำกิจกรรมประเมินตัวเองด้วย (กิจกรรมประเมินแบบเสริมพลัง)

สำหรับกิจกรรมนี้จะใช้สำหรับการถอดบทเรียนจากประสบการณ์ของเขา และทำให้เกิดการมีส่วนร่วมในทุกเรื่องทุกประเด็น ทำให้การพูดคุยสนุก การที่เราให้เขาทำกลุ่มเดียวใน 8 ประเด็น

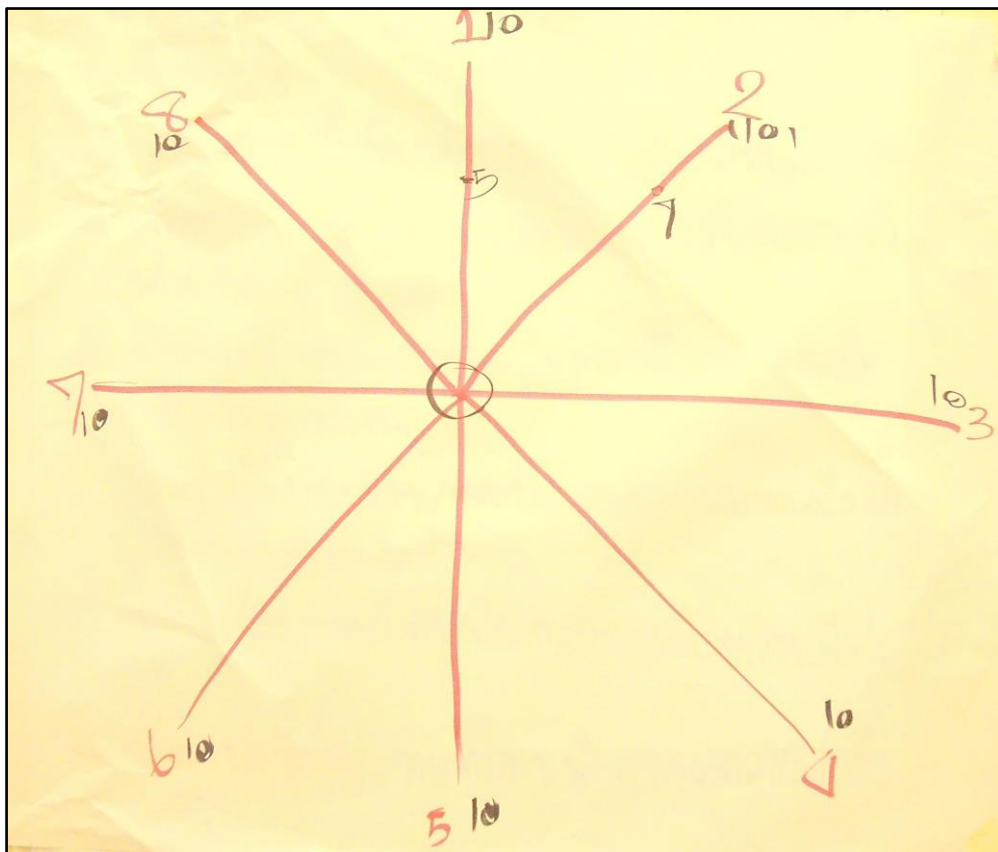
จะเป็นเรื่องน่าเบื่อและทำให้เขาคิดไม่ออก แต่พอมีการเปลี่ยนแบบนี้ (ทั้งกลุ่มย้ายไประดมความคิดเห็นที่ละประเด็นจนครบ) ทำให้สนุก และได้เห็นการเติมมุมมองของตัวเองจากมุมมองของคนอื่น เป็นการต่อยอดความคิดซึ่งกันและกัน ทำให้เขาสนุกที่จะคิดด้วย เป็นวงวิชาการที่ไม่เครียด เหมือนกับเล่นสนุกแต่ได้เรียนรู้อะไรเยอะ”

ชื่อกิจกรรม	:	กิจกรรม World café
กระบวนการ	:	แบ่งกลุ่มย่อยแบ่งกลุ่มย่อย เป็น 8 กลุ่มตามหัวข้อ
อุปกรณ์	:	กระดาษฟลิปชาร์ต , ปากกาเมจิก
โจทย์	:	ให้ระดมความคิดกัน 8 หัวข้อ และให้แต่ละกลุ่มเขียนไปที่ละประเด็นจนครบตามเวลาที่กำหนด หัวข้อดังนี้ 1. บทบาทสำคัญของพี่เลี้ยงเยาวชนมีอะไรบ้าง 2. คุณลักษณะ/คุณสมบัติของพี่เลี้ยงที่ดีของพี่เลี้ยงเยาวชนมีอะไรบ้าง 3. เป้าหมายสำคัญของการพัฒนาเยาวชนมีอะไรบ้าง 4. กิจกรรมหรือการเรียนรู้แบบไหนที่เหมาะสมกับเยาวชนหรือนำมาใช้กับเยาวชนได้ 5. เราต้องสร้างการมีส่วนร่วมกับใครหรือองค์กรใด (ใน - นอกชุมชน) 6. ในฐานะพี่เลี้ยงเยาวชน / เยาวชน เราอยากจะทำหรือเรียนรู้เพิ่มเติมในเรื่องอะไรบ้าง 7. สิ่งที่เราต้องการสนับสนุนในการทำงานกับเยาวชนมีอะไรบ้าง 8. ทำอย่างไรให้เครือข่ายทำงานพัฒนาเยาวชนยั่งยืน

กิจกรรมประเมินแบบเสริมพลัง ต่อเนื่องมาจากกิจกรรม World Café การทำงานทั้ง 8 ด้าน ที่ผู้เข้าร่วมได้ระดมความคิดเห็นกันออกมา กลายมาเป็น**เครื่องมือการประเมินตัวของผู้เข้าร่วมเอง** เพราะผู้เข้าร่วมเป็นผู้กำหนดเองว่าลักษณะของพี่เลี้ยงที่ดีต้องเป็นแบบใด และเป็น**กิจกรรมเพื่อเป็นการทบทวนการทำงานของตนเองด้านเด็กและเยาวชน เพื่อจะพัฒนาและเดินหน้านางานด้านนี้ต่อ** “เราจึงนำการระดมความคิดของผู้เข้าร่วมทั้ง 8 ด้าน มาให้พวกเขาได้ประเมินตัวเอง ว่าที่ผ่านมาพวกเขาทำได้ขนาดไหน เป็นการประเมินแบบเสริมพลังหรือการประเมินแบบมีส่วนร่วม โดยตัวชี้วัดจริงๆ เขาเป็นตัวกำหนดไม่ใช่เรา สำหรับกิจกรรมประเมินนี้สามารถใช้ได้กับทุกเรื่อง จะประเมินเรื่องสุขภาวะก็ได้

ทั้งสุขภาวะทางกาย สุขภาวะทางสังคม สุขภาวะทางจิตใจ สุขภาวะทางปัญญา ทำได้หมด แต่คนทำต้องมีเนื้อหาเป็นแบบกราฟด์ คือมีฐานคิด มีทฤษฎีที่รองรับ"

กระบวนการ	:	แบ่งกลุ่มย่อยตามพื้นที่
เครื่องมือ	:	เครื่องมือใยแมงมุม
โจทย์	:	ให้ประเมินองค์กรตนเอง ตาม 8 หัวข้อ องค์กรเราอยู่ในระดับไหน เพราะอะไรและ นำเสนอในวงใหญ่

จรรยาธ ย้ำว่า “ทุกคนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนงานเยาวชนได้ ไม่ว่าเราจะอยู่ในบทบาทใด ไม่ว่าจะอยู่ในบทบาทของผู้บริหารในท้องถิ่น ครู พ่อ แม่ ผู้ปกครอง หรือว่าผู้นำชุมชน ด้วยการเสียสละเวลาบางส่วนที่จะมาเป็นพี่เลี้ยงให้กับเด็ก หรือเปิดพื้นที่ให้คนที่เขามีความตั้งใจมีความมุ่งมั่นในการทำงานเพื่อเยาวชน ได้มาทำงานกันเพื่อเยาวชน หรือจะสนับสนุนในแง่ของการใช้ทรัพยากร หรือใช้ทรัพยากรขององค์กรที่มีอยู่ เป้าหมายก็เพื่อให้เยาวชนได้มีพื้นที่ในการทำงานและเกิดความคิดสร้างสรรค์ สุดท้ายแล้วเด็ก ๆ ก็จะได้พัฒนาภาวะผู้นำเกิดขึ้นในตัวเอง เพราะว่าเขามีพื้นที่ได้ใช้ศักยภาพและทุกคนในองค์กร ในชุมชนได้มีส่วนร่วมในการดูแลเยาวชนด้วยกัน”

ท้ายสุดสำหรับผู้ที่ยากเป็น “พี่เลี้ยง” แต่ไม่ได้มีโอกาสเข้าอบรมที่ไหนเลย จรรยาธ ก็มีข้อเสนอแนะแบบง่ายๆ ให้เป็นพี่เลี้ยงขั้นเริ่มต้นว่า “อยากเป็นพี่เลี้ยงก็ลองให้ฝึกตัวเองแบบง่ายๆ โดยมีหลักง่ายๆ คือการเปิดพื้นที่ให้เด็กได้พูดและแสดงความคิดเห็น เช่น เวลาประชุมกัน ลองฟังและสนับสนุน ให้ออกมาให้เด็กได้พูดได้แสดงออกเต็มที่ก่อน ให้อลดการแนะนำ ลดการสอนลง” กระบวนการกล่าวตอบท้าย

ตลอดระยะเวลาสามวัน ถือว่าเป็นการเริ่มต้นที่ดีสำหรับผู้เข้าร่วมทุกคน ที่มีโอกาสที่ดีที่ได้มาเติมเต็มความรู้ ทักษะและทัศนคติใหม่ๆ ในการพัฒนาเยาวชนในทิศทางการเรียนรู้แบบใหม่ การกลับไปทำหน้าที่ “พี่เลี้ยงเยาวชน” ที่เต็มเปี่ยมไปด้วยพลังกาย พลังใจ จะทำให้พวกเขาเหล่านี้สามารถนำสิ่งที่ได้ในเวทีครั้งนี้ไปประยุกต์ใช้กับงานที่ตนเองทำอยู่ให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

ถ้าผู้ใหญ่ทุกคนที่อยู่รอบตัวเด็กสามารถทำหน้าที่ “พี่เลี้ยงเยาวชน” ได้อย่างเข้าใจเรื่องการพัฒนาเด็ก เยาวชนอย่างถูกต้อง เชื่อมั่นว่าด้วยสองมือของทุกคนที่ร่วมแรงร่วมใจกัน “บ่มเพาะ” เด็ก เยาวชน จะก่อให้เกิดความงอกงาม บานสะพรั่งทั่วทั้งแผ่นดิน เมื่อนั้นประเทศไทยในอนาคตย่อมสดใสแน่นอน

.....

เสียงสะท้อนจากผู้เข้าร่วมการอบรม สิ่งที่ได้เรียนรู้ และประโยชน์ที่จะนำไปสานต่อ...

ได้เห็นการเติมมุมมองของตัวเองจากมุมมองของคน
อื่น เป็นการต่อยอดความคิดซึ่งกันและกัน
ทำให้สนุกที่จะคิดด้วย เป็นวงวิชาการที่ไม่เครียด
เหมือนกับเล่นสนุกแต่ได้เรียนรู้อะไรเยอะ

อำนาจ เจียตแก้ว ผู้อำนวยการกองการศึกษา อบต.บางจะ
เกร็ง “แนวทางที่อยากจะกลับไปทำคือ อยากทำให้ทุกภาคส่วน ผู้ใหญ่ใน
ชุมชนให้ความสำคัญต่อการพัฒนาเด็ก และอยากให้เด็กเห็นความสำคัญ

ชลนที มานะวิน นักพัฒนาชุมชน อบต.วัดดาว จ.สุพรรณบุรี สะท้อนว่า
“จะนำความรู้ ทักษะที่สนใจคือทักษะการสื่อสาร ทั้งด้านกาย ทางกรเขียน
การอ่าน ไปพัฒนาเด็กและเยาวชนในพื้นที่ให้กล้าแสดงออก กล้าแสดง
ความคิดเห็น และชักชวนให้มาทำงานร่วมกัน”

ลัดดาวัลย์ มีสมวัฒน์ อบต.ดอนมะสังข์ “ประทับใจกิจกรรมก่อน
เมฆ สอนให้เราควบคุมอารมณ์ตัวเอง จัดความเครียดออกจากความคิด”

สรารุติ ธรรมศรี ผู้ช่วยนักวิชาการการศึกษา กองการศึกษา อบต.บ้านช้าง “ได้รูปแบบในการที่จะกลับไปดูแลเยาวชนในพื้นที่ จะกลับไปทำในลักษณะในการดูแลเปลี่ยนพฤติกรรมและการสร้างแรงจูงใจให้กับเด็กในชุมชน ให้เขาได้เข้ามามีส่วนร่วม กล้าแสดงออก กล้าคิด กล้าตัดสินใจ”

ด.ช.อัศรพล พวงพงษ์ ประธานสภาเด็กและเยาวชน อบต. จ.สมุทรสงคราม “คาดหวังว่าจะได้ความรู้เกี่ยวกับฟิสิกส์ว่าเป็นอย่างไร และต้องทำอะไรถึงจะเป็นฟิสิกส์ได้ และผมอยากเป็นฟิสิกส์ที่เข้าใจน้องและมีความเป็นกันเอง”